

MALİ ANALİZ TEKNİKLERİ

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
İşletme Bölümü
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı

Mali Analiz Teknikleri

- Mali analiz edilmesindeki amaç ne olursa olsun, analiz için analiz tekniklerinden yararlanılmaktadır.
- Mali analizin temel amacı işletmelerin finansal tablolarından hareketle dört temel durum olarak bilinen, durumlar hakkında bulgulara ulaşarak bu bulgulardan hareketle yorumların yapılması ve söz konusu durumlara ilişkin olumlu veya olumsuz yönlerin saptanması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesidir.

Mali Analiz Teknikleri

- Mali analiz, finansal tablolarda yer alan hesap tutarlarının veya hesap gruplarının toplam tutarlarının; yüzdesinin, oranının hesaplanması gibi bazı matematiksel işlemlere tabi tutulmasıdır.
- Esas önemli olan, analiz edilmiş finansal tablo verilerinin yorumlanması ve bu yorumlardan hareketle; işletmenin temel ekonomik ve finansal durumu ile faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesi ve bazı sonuçlara ulaşılmasıdır.

Mali Analiz Teknikleri

- Mali analiz tekniklerinin açıklanacağı bu başlık anlatılacak her bir analiz tekniğine göre temel finansal tabloların analizlerinin nasıl yapılacağı ve analiz edilen finansal tablo verilerinin hangi ilkeler göz önünde bulundurulularak veya nasıl yorumlanacağı açıklanmaya çalışılacaktır.

Mali Analiz Teknikleri

- Mali analiz teknikleri aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:
 - Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Tablolar Analizi Tekniği
 - Dikey Yüzdeler Tekniği
 - Eğilim (Trend) Yüzdeleri Tekniği
 - Oran Analizi Tekniği

Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Tablolar Analizi Tekniği

- Karşılaştırmalı (Mukayeseli) tablolar tekniğinde, finansal tabloların iki farklı dönem veya tarihteki verileri karşılaştırılarak tutar ve yüzde olarak ne yönde değiştii belirlenir.
- Bu analiz tekniğine “yatay analiz” de denilmektedir.

Karşılaştırmalı (Mukayeseli)

Tablolar Analizi Tekniği

- Mukayeseli tablolar analizi tekniği ile analiz edilen tutarlarındaki; değişimin tutarı, oranı, artış mı, azalış mı olduğu gibi özelliklerden hareketle bazı yorumlara ve sonuçlara ulaşılmaya çalışılır.
- Gerçekte, bu analiz tekniğinin kullanılmasıyla analiz edilen tablonun bütün hesap ve hesap gruplarının analiz edilmesi gerekir.
- Ancak, bir uygulama örneği gösterme amacı ile izleyen sunuda bilançonun yalnızca pasif tarafı için yapılmış bir örnek mukayeseli tablolar analizi yer almaktadır:

Karşılaştırmalı (Mukayeseli) Tablolar Analizi Tekniği

DEF SANAYİ A.Ş. PASİFLER (KAYNAKLAR)	2004	2005	ARTIŞLAR VEYA AZALIŞLAR	
	TL	TL	TL	%
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	2.178.878	1.905.840	(273.038)	(%13)
Mali Borçlar	944.902	552.135	(392.767)	(%42)
Banka Kredileri	942.511	549.128	(393.383)	(%42)
Tahvil Anapara Borç, Taksit ve Faizleri	2.391	3.007	616	%26
Ticari Borçlar	946.449	1.127.150	180.701	%19
Satıcılar	942.869	1.127.150	184.281	%20
Borç Senetleri	3.935	0	(3.935)	(%100)
Borç Senetleri Reeskontu (-)	355	0	(355)	(%100)
Diğer Borçlar	4.315	7.969	3.654	%85
Ortaklara Borçlar	4.315	7.969	3.654	%85
Alınan Avanslar	127.239	27.726	(99.513)	(%78)
Alınan Sipariş Avansları	127.239	27.726	(99.513)	(%78)
Borç ve Gider Karşılıkları	155.973	190.860	34.887	%22
Dönem Kârı Vergi ve DYY Karşılıkları	155.973	190.860	34.887	%22
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	2.326.755	4.145.847	1.819.092	%78
Mali Borçlar	10.660	13.869	3.209	%30
Banka Kredileri	10.660	13.869	3.209	%30
Ticari Borçlar	2.115.869	3.731.654	1.615.785	%76
Borç Senetleri	2.115.869	3.731.654	1.615.785	%76
Borç ve Gider Karşılıkları	200.226	400.324	200.098	%100
Kıdem Tazminatı Karşılıkları	200.226	400.324	200.098	%100
YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	4.505.633	6.051.687	1.546.054	%34
ÖZKAYNAKLAR	2.887.190	5.515.527	2.628.337	%91
Ödenmiş Sermaye	900.000	2.250.000	1.350.000	%150
Sermaye	900.000	2.250.000	1.350.000	%150
Sermaye Yedekleri	553.034	1.114.146	561.112	%101
Hisse Senedi İhraç Primleri	13.326	17.731	4.405	%33
Yeniden Değerleme Artışları	539.708	1.096.415	556.707	%103
Kâr Yedekleri	1.162.989	1.429.609	266.620	%23
Yasal Yedekler	175.791	228.959	53.168	%30
Statü Yedekleri	661	60.661	60.000	%9077
Olağanüstü Yedekler	986.537	1.139.989	153.452	%16
Net Dönem Kârı	271.167	721.772	450.605	%166
TOPLAM PASİFLER	7.392.823	11.567.214	4.174.391	%56

Karşılaştırmalı Tablolar Analizi Tekniği

- Tabloda yer alan parantez içindeki değerler azalışı ifade etmektedir.
- Karşılaştırmalı tablolar tekniğine göre, artış veya azalış yüzdeleri aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmaktadır.
- $$\frac{\text{Artış veya Azalış Önceki Dönem Tutarı} - \text{Önceki Dönem Tutarı}}{\text{Önceki Dönem Tutarı}} \times 100$$

Karşılaştırmalı Tablolar Analizi Tekniği

- Mukayeseli tablolar tekniği, birkaç sunu öncesinde bilançonun pasiflerine uygulanmış olarak gösterilmiştir.
- Gerçek bir uygulamada analize konu olan bütün finansal tablo verileri karşılaştırmalı olarak analiz edilmektedir.
- Analizde elde edilen sonuçlara göre karşılaştırma yapılan farklı iki döneme ait verilerin değişim yönü tutar ve yüzde olarak yorumlanmaktadır.

Karşılaştırmalı Tablolar Analizi Tekniği

- Yorumlar yalnızca bir finansal tablo verilerini içerebileceği gibi birbirleriyle ilişkili ancak farklı finansal tablolarda yer alan verileri de içerebilir.
- Örneğin, karşılaştırma tablolar analizi ile analiz edilmiş gelir tablosu ve bilançodan hareketle; brüt satışların düştüğü, stokların, ticari alacakların, satış iskontolarının, pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin de arttığı saptanmış ise, işletmenin satışlarla ilgili bir sorun yaşamakta olduğu görüşüne ulaşılabilecektir.

Karşılaştırmalı Tablolar Analizi Tekniği

- Yalnızca bilançoda yer alan analiz değerleri kullanılarak; işletmenin dönen varlıklarında (bir yıl içinde nakde dönüşeceği varsayılan varlıklar) bir azalış olmasına karşın, kısa vadeli yabancı kaynaklarında (bir yıl içinde ödeneceği varsayılan borçlar) artış saptanmış ise işletmenin likiditesinin azaldığı sonucuna ulaşılabilir.

Karşılaştırmalı Tablolar Analizi Tekniği

- Mukayeseli (karşılaştırmalı) tablolar tekniğine göre yapılacak analiz ve değerlendirmelerde değişimin tutarı ve oranı (yüzdesi) birlikte değerlendirilmelidir.
- Yalnızca tutarlara veya yalnızca yüzdelerle bağlı kalınarak yapılacak bir değerlendirme yanlış yorumlara neden olabileceğinden sakıncalıdır.